שמיני עצרת

סלאה. וויא אן אתנחת יר גיבט האב איך אלעז געשריבן בייא פסח אונ' שבועות. אין פולין אונ' פיהאן אין אן אוביר לטאות מיארטרן לו אתנחת יר זאגט מך מב הרחמים מטרי יהלל. אייז עז שבת זא זאגט אן יקום פורקן אונ' מי שבירך דעם אוך אונ' דעם קהל אונ' זאגט דרינן ויזכהו לעלות לרגל.

צו אוסף זאגט דער חזן האל קדיש אונ' זאגט האך (משיב הרוח ומוריד הגשם) אונ' פרט אוסף זאגט דז קרבן פֿון שמיני עצרת. אייז עז שבת זא זאגט מך וביום השבת אונ' ישמחו במלכותך אלהינו ואלהי אבותינו אוך רחאן אונ' פֿולגט אויז דר חזן זאגט ווידר האך אונ' ווען ער האלט אן מצמיח ישועה דא זאגט אן איין זאגט פיוט דאז הייסט דער (גשם) העבט אן אף ברי אונ' זאגט וויא עז אין די מחזורים געשריבן שטעט אן זאגט דרוף דען גשם די וויל אן אויז דער סוכה געט אונ' זאגט דר נאך נעריצך קדושה אדיר אדירנו אונ' פרט פֿיר זיך אונ' זאגט ותערב אין רצה בייא ותחזינה אונ' די כהנים גען לו דוכנן. דר נאך שים שלום אין כאלהינו עלינו יגדל. אן עסט ווידר אין דער סוכה אונ' בענטשט דיא סוכה ניט אמאכט קידוש ברכה וויא אן אנדרע יאמים טובים אונ' אנפסולת די סוכה דז איינט אן טוט מירדן העפן דריין אדר אנדרי זאכן דיא אן דר פאר ניט האט דערפן דריין טון. לו אנחה פרט אן אשרי ובא לציון אונ' שמונה עשרה וויא כעלטיג, אייזט עז שבת זא זאגט אן ואני תפלתי אונ' העבט אויז לייאנט דיא ערזט פרשה עשן וזאת הברכה זאגט ניט צדקתך אונ' אז וואַרט ביז געגען נאכט אז אן מעריב פרט דען טעם האב איך בייא פסח געשריבן. אין פ"ב אייז דער סדר דאס אן אן שמחת תורה נאך אנחה פר קויפֿט אין לוויה טוֹוען עטליכע אלות אויף איין יאר אלז הדלקה, יין קידוש, נרכי איזה, עץ חיים. אונ' טייל חלקה הגבה וגלילה, אך ספר תורות דז יאר דרו לו לייאנן. דער נאך העבט אן ברכו אן.

אם שמחת תורה זאגט אן איין מעריב העבט אן את יום השמיני אונד פרט גלייך וויא כעלטיג הך זא שמונה עשרה. אייזט עז שבת לו נאכט דא זאגט אן ותודיענו אין אתה בחרתנו בייא ותתן לנו אונ' פֿולגט אויז. אין עטליכע קהלות אין אשכנז אך אין וועלט לאנד זא העבט אן אויז דרייא ס"ת דיא אן אהרגן לייאנן וויל אונ' אייזט זיא (גולל) דיא ערזטע ס"ה שטעלט אן אויף וזאת הברכה. דיא אנדרע אויף בראשית. דיא דריט אויף פנחס אונ' דיא וויל אן זיא גילל אייז זאגט אן שישו ושמחו בשמחת תורה אונד כגיל ונשיש אונ' אדון עולם, יגדל. אין פולין אונ' פיהאן העבט אן אלע ס"ת אויז דיא אין היכל שטען אונ' דער חזן נעמט איינע אונ' זינגט אנא אונ' אלהי הרוחות אונ' געהט הערום אום דען אלמאר אונ' טאנצט מיט דער ס"ת אים ארום אונ' זאגט על הכל אונ' אייז גולל דיא ס"ת וויר האבן שטעהט אונ' זינגט פֿין תושבחות דען שטעט אז אויף מיט אלע ס"ת אונ' דר חזן זאגט תתקבל אונ' שישו משריכם פֿאן מיטליכעם לוויה אדר דרייא געזעטן דהקהל זאגט נאך אונ' יהללו אונ' העבט דיא ס"ת ווידר איין. אדון עולם. יגדל אונ' זאגט עלינו אונ' קדיש יתום. אן עסט ניט אער אין דער סוכה אונ' וויא אן קידוש אמאכט ווירזט דוא פֿינדען בייא דער ערזטע נאכט פֿאן סוכות. אן זאגט את יום שמיני חג העצרת הזה. לו אמרגען פרט אן וויא געזעטרו אונ' דאז יוצר העבט אן (אשרי העם שלו ככה) דאז אופן (מטריך אום קודש) אלז (אז בקטוב עניו). אין פולין אונ' פיהאן אונ' מעהרן העבט דער חזן אן לו כשאת אואדרי אורשה משר העם אופן אשגבי אלז אז בקטוב עניו אונ' פרט וויא געזעטרן אונ' זאגט קיין קרובץ, אין פ"פ געט אן לו דוכנן לו יוצר זאגט גאנן האל ווען דער חזן קדיש געזאגט האט זא זאגט ער אתה הראית לדעת.

מנהגים - גרמניה מנהגים עמוד מס 99הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

אונ' דז קהל זגט אים נאך איטליכן פסוק אונ' ווען ער זגט כי אליון תלא תורה זא העבט מן אלע ס"ת אויז די אים היכל זיין אונ' די לייט לייאנן אויז איטליכר דרייא פסוקים אונ' מן טוט זיין ליכט אין ארון די ווייל ער לער איז. די תורה הייסט מן ליכט אונ' דר חזן נעמט די ס"ת די אויף וזאת הברכה שטעט אונ' זגט גדלו אונ' רוממו אונ' געט מיט דר ס"ת אויף דען אלמימר אונ' זאגט דיא פסוקים וויא זיא נאך אנדר שטען אונ' דז קהל זגט אים נאך מיט דען אנדרן ס"ת. אין עטליכע קהלות געט מן ניט הרום אונ' זגט על הכל המן אונ' רופט כל הקהל אויף אונ' לייאנט אין וזאת הברכה אונ' לייאנט ביז מעוני אלהי קדם אונ' זאגט דר נאך מרשות רופט אויף דען חתן תורה אונ' לייאנט איהם דיא פרשה מעוני אלהי קדם אונ' דר חזן אונ' דז קהל זגט ביז מן לעיני כל ישראל אונ' שרייען חזק דר חזן זגט ווידר חזק אונ' לעגט דיא אנדר ס"ת אונ' דיא דריט צו דר ערשט אונ' זאגט חצי קדיש דען אומיטום. ווא מן האט אויף גרופן זא פיל אז מן האט זאלן אויף רופן דא זאגט מן דר נאך קדיש. אבר אין פ"פ זגט מן ניט קדיש ביז דז מן בראשית גלייאנט האט אונ' זא איז אך דער מנהג אונ' מאכט מי שבירך דעם חתן תורה אונ' העבט אויף דיא ס"ת, מן זאל קיין ס"ת אויף העבן ווען ניט איין אנדרע אויף דעם שולחן איזט, דער שולחן זאל ניט לער שטען ביז איין אנדרע דא איז אונ' מן זאגט מרשות דעם חתן בראשית אונ' לייאנט בראשית ביז אן ויכלו דען זאגט דאז קהל ויכלו אונ' דר חזן זאגט ווידר, מן לייאנט דרום בראשית דז דר (שטן) ניט זאל מקטרג זיין אונ' זאל זאגן זיא האבן ווסן אויז דיא תורה אבר זיא העבן זיא ניט ווידר אן, אונ' לעגט דער נאך דיא דריט ס"ת דמגביה אונ' רופט אויף דען מפטיר אונ' לייאנט אין פנחס מן דר דריטן ס"ת ווא מן גשטרן גלייאנט האט העבט מן ביום השמיני אונ' דר מפטיר זגט די הפטרה פארן אין יהושע העבט מן ויהי אחרי מות משה. אין פולין אונ' פיהמן ווען דר מפטיר האט גזאגט דען ערשטן פסוק פון דר הפטרה דא זגט מן (אשריך הר העברים) ווא נייארט צווייא ס"ת ווערן זא לייאנט מן וזאת הברכה אין דר ערשטן אונ' אין דר אנדרן בראשית אונ' לייאנט ווידר אין דר ערשטן פנחס אונ' אומיטום ווא מן דרייא ס"ת אויז העבט אונ' זיין נייארט צווייא דא טוט מן אים זא.

נאך דר הפטרה זאגט דר חזן אשרי אונ' שטעלט דר נאך די דריט ס"ת אויף דען עמוד אונ' זאגט (אשר בגלל אבות שישו וגילו) אשריכם יהללו אונ' העבט דיא ס"ת ווידר איין (פאר דער טריפה בעו"ה) האט מן צו פ"פ אים שולהוף איין פייער פמם לאב פון סוכות מן געמאכט פון שמחה וועגן. צו מוסף ארט מן וויא געשטרן מן זאגט קיין קרובץ ניט אונ' געהט צו דוכן. אין עטליכע קהלות אין פולין געט מן יוצר צו דוכנען אונ' ניט צו מוסף דען מן ווערפט פון שמחת יום טוב וועגן אבוס דען יונגן אין דר שול אין די ראפך אונ' זגט שים שלום, קדיש, אין כאלהינו, עלינו, יגדל. צו מנחה ארט מן אשרי ובא לציון שמונה עשרה וויא צו יוצר, אונ' מן ווארט ביז נאכט איז אונ' זאגט והוא רחום ארט אתה חוננתנו אין שמונה עשרה, וויא מן הבדלה מאכט ווירזט דוא פינדן אין פסח אונ' שמעקט ניט צו גווירץ אונ' בייכט מן ניט די נעגל. איז שמחת תורה מן פרייטאג זא מאכט מן שבת וויא איין אנדר מאל, אסרו חג זגט מן ניט תחנה אונ' למנצח אונ' דר נאך זאגט מן ווידר תחנה אבר אין פ"פ זאגט מן קיינז ביז נאך ר"ח. שבת בראשית איז דר ערשט שבת נאך סוכות מן זגט איין יוצר העבט מן (אל נשא מעלו לבעל התפארת זאת מחשבה ודעת). צו מוסף זאגט מן אלהיכם אין דר קדושה אונ' לייאנט אין בראשית אונ' בענטשט ר"ח חשוון זאגט מרחשוון.

מנהגים - גרמניה מנהגים עמוד מס 100 הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה